

Briuselis, 2019 m. lapkričio 11 d.
(OR. en)

13898/19

Tarpinstitucinė byla:
2019/0198(NLE)

SCH-EVAL 189
FRONT 307
COMIX 518

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2019 m. lapkričio 8 d.
kam:	Delegacijoms
Ankstesnio dokumento Nr.:	13183/19
Dalykas:	Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriame pateikiama rekomendacija dėl trūkumų, nustatytų 2018 m. vertinant, kaip Lietuva taiko Šengeno <i>acquis</i> nuostatas išorės sienų valdymo srityje, šalinimo

Delegacijoms priede pateikiamas 2019 m. lapkričio 8 d. posėdyje Tarybos priimtas Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriame pateikiama rekomendacija dėl trūkumų, nustatytų 2018 m. vertinant, kaip Lietuva taiko Šengeno *acquis* nuostatas išorės sienų valdymo srityje, šalinimo.

Pagal 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1053/2013 15 straipsnio 3 dalį ši rekomendacija bus perduota Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams.

Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriame pateikiama

REKOMENDACIJA

dėl trūkumų, nustatytų 2018 m. vertinant, kaip Lietuva taiko Šengeno *acquis* nuostatas išorės sienų valdymo srityje, šalinimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1053/2013, kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d. Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą¹, ypač į jo 15 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) šio sprendimo tikslas – rekomenduoti Lietuvai imtis taisomųjų veiksmų trūkumams, nustatytiems 2018 m. atliekant Šengeno vertinimą išorės sienų valdymo srityje, pašalinti. Atlikus vertinimą, Komisijos įgyvendinimo sprendimu C(2019) 3010 priimta ataskaita, kurioje pateiktos išvados bei įvertinimas ir nurodyta atliekant vertinimą nustatyta geriausia praktika ir trūkumai;

¹ OL L 295, 2013 11 6, p. 27.

- (2) rizikos analizės organizavimas ir veikimas Lietuvos valstybės sienos apsaugos tarnyboje, taip pat veiklos sprendimai, taikomi siekiant užtikrinti visapusiškos rizikos analizės procesus, apimančius visus organizacijos lygmenis, laikyti gerąją praktiką. Gerąją praktiką taip pat laikyta tai, kad aplankytuose oro uostuose kontrolės kabinose yra įrengtos kameros priešais kabiną stovinčiam asmeniui stebėti ir kad kamerų vaizdas yra matomas kabinose įrengtame ekrane ir budinčio pareigūno patalpoje esančiame ekrane, o tai leidžia sienos apsaugos pareigūnams gerai matyti visus keleivius prieš atliekant patikrinimą kertant sieną ir taip užkertamas kelias galimam bandymui išvengti patikrinimo kertant sieną, taip pat tai, kad Vilniaus ir Kauno oro uostuose kontrolės kabinose įrengtas ekranas, kuriame pateikiama informacija apie atvykimo ir išvykimo skrydžius (pvz., tikslus atvykimo laikas, keleivių skaičius, paskirta bagažo išdavimo juosta ir kt.), o tai užtikrina, kad sienos apsaugos pareigūnai būtų tinkamai informuoti apie atvykstančius tikrintinus keleivius;
- (3) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu laikytis Šengeno *acquis*, pirmiausia turėtų būti įgyvendintos rekomendacijos, susijusios su integruoto sienų valdymo strategija: 2 ir 3 rekomendacijos; žmogiškaisiais ištekliais ir mokymu: 4 ir 6 rekomendacijos; jūrų sienų stebėjimu ir informuotumu apie padėtį: 14 ir 18 rekomendacijos; tikrinimo procedūromis / infrastruktūra: 27, 28, 29, 30 ir 36 rekomendacijos;
- (4) šis sprendimas turėtų būti perduotas Europos Parlamentui ir valstybių narių parlamentams. Per tris mėnesius nuo jo priėmimo Lietuva pagal Reglamento (ES) Nr. 1053/2013 16 straipsnio 1 dalį turėtų parengti veiksmų planą, kuriame turi pateikti visų rekomendacijų, kaip pašalinti vertinimo ataskaitoje nustatytus trūkumus, sąrašą, ir tą veiksmų planą pateikti Komisijai ir Tarybai,

REKOMENDUOJA:

Lietuvai imtis toliau nurodytų veiksmų.

Integruotas sienų valdymas

1. Baigti rengti Nacionalinę integruoto sienų valdymo strategiją ir nustatyti aiškų tolesnių veiksmų procesą, taip pat aiškų strategijos atnaujinimo mechanizmą. Į nacionalinę integruoto sienų valdymo strategiją įtraukti visus svarbius su sienų valdymu susijusius vystymo tikslus ir prioritetus ir parengti strategijos įgyvendinimo veiksmų plano projektą, kuriame visos atitinkamos ministerijos turėtų užtikrinti veiksmingą jų atsakomybės sričiai priklausančių veiksmų įgyvendinimą.
2. Patobulinti nacionalinę strateginio planavimo sistemą – nuosekliai ir suderintai įvertinti visus integruoto sienų valdymo elementus, juos pritaikant pagal rizikos analizę, eismo srautus ir būsimus iššūkius. Iš naujo įvertinti dokumentų ekspertų Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje poreikius ir juos pritaikyti atsižvelgiant į operatyvinę padėtį, rizikos analizę ir eismo srautus.
3. Strateginį planavimą ir investicijas pasienio kontrolės zonoje pritaikyti prie veiklos poreikių, rizikos analizės, būsimų iššūkių, teisės aktų pakeitimų ir eismo srautų, taip pat užtikrinti infrastruktūros ir darbo sąlygų modernizavimą pasienio kontrolės punktuose.

Žmogiškieji ištekliai ir mokymas

4. Priimti daugiau darbuotojų, kad būtų užtikrintas pakankamas parengtų darbuotojų skaičius veiksmingoms sienų kontrolės procedūroms vykdyti, atsižvelgiant į esamas ir būsimas grėsmes ir iššūkius, taip pat į eismo srautų apimtį.
5. Užtikrinti, kad visiems naujiems sienos apsaugos pareigūnams, kurie baigė 12 mėnesių pirminio mokymo programą, būtų sistemingai taikoma mentorystės sistema.
6. Rengti daugiau žinių atnaujinimo kursų specializuotais sienų kontrolės klausimais ir padidinti šiuose kursuose dalyvaujančių sienos apsaugos pareigūnų skaičių, taip pat užtikrinti, kad į darbo valandas būtų įtrauktas konkretus mokymams skirtas laikas.

Kokybės kontrolės mechanizmas

7. Toliau plėtoti nacionalinį kokybės kontrolės mechanizmą, į nacionalinę vertinimo programą įtraukiant visus integruoto sienų valdymo elementus ir funkcijas. Sukurti visapusišką, oficialų nacionalinį vertinimo mechanizmą, kad būtų nuolat vertinamas Šengeno *acquis* įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu mastas.

Rizikos analizė

8. Padidinti kvalifikuotų darbuotojų, parengtų dirbti rizikos analizės ir analitinių priemonių naudojimo, keleivių profiliavimo ir dokumentų klastojimo srityse, skaičių. Didinti sienos apsaugos pareigūnų informuotumą apie užsienio teroristų kovotojų profilius.
9. Regioninio ir vietos lygmenų analitikams suteikti pakankamai teisių, kad jie galėtų atlikti užklausas ir kitus analitinius veiksmus, naudodamiesi Pasienio įvykių kaupimo programoje (PIKS) saugomais duomenimis. Išmokyti tokius analitikus naudotis pagrindinėmis šios priemonės funkcijomis, kad šie duomenys galėtų papildyti regionines ir vietos priemones.

Sausumos sienos stebėjimas

10. Padidinti pasienio kontrolės punktų prieigą prie bendros patrulių valdymo sistemos (remiantis būtinybės žinoti principu), kad jie įgytų daugiau žinių apie įvairiose situacijose naudojamus išteklius ir taip pagerėtų informuotumas apie padėtį.
11. Padidinti sienos stebėjimo patruliams skirtų naktinio matymo akinių ir šiluminio vaizdo kamerų skaičių.
12. Aprūpinti patrulius mobiliais prietaisais, kuriais naudojantis galima tikrinti duomenis prieinamose nacionalinėse ir tarptautinėse duomenų bazėse.

Jūrų sienos stebėjimas

13. Užtikrinti, kad regioniniame koordinavimo centre būtų galima naudotis integruotos jūrų stebėjimo sistemos pateiktu padėties jūroje vaizdu.
14. Padidinti jūrų stebėjimo išteklių kokybę, siekiant užtikrinti, kad teritoriniuose vandenyse būtų aptikti ir identifikuoti maži ir vidutinio dydžio laivai. Padidinti patruliavimo teritorinėje jūroje valandų skaičių.
15. Užtikrinti, kad bendrą padėties vaizdą (sausumos ir jūrų sienos) gautų vienas punktas. Pagilinti Neringos pasienio užkardos pamainos vadų žinias apie jūrų stebėjimą.

Nacionalinis koordinavimo centras (NKC)

16. Įvertinti išteklių išdėstymo sistemos ir EUROSUR taikomosios programos sąveikumo galimybę, kad būtų galima gauti visapusišką nacionalinį padėties vaizdą.
17. Į EUROSUR nacionalinį analizės lygmenį įkelti reikiamus susijusius rizikos analizės produktus, kad būtų užtikrintas visapusiškas EUROSUR reglamento taikymas.

Informuotumas apie padėtį

18. Gerinti informuotumą apie padėtį ir visiems vietos ir regionų sienos apsaugos padaliniams suteikti atviresnę prieigą prie PIKS.

Patikrinimai kertant sieną. Horizontalieji klausimai

19. Užtikrinti, kad vizų atšaukimo ir panaikinimo spaudų įrašas būtų prieinamas lietuvių ir anglų kalbomis.
20. Pagerinti pirmos ir antros linijos patikrinimus vykdančių sienos apsaugos pareigūnų anglų kalbos žinias, didinant anglų kalbos mokymo apimtį.

21. Užtikrinti, kad trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikomas nuodugnus antros linijos patikrinimas, informavimo apie tokio patikrinimo tikslą ir tvarką forma būtų prieinama visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis pagal Šengeno sienų kodekso 8 straipsnio 5 dalį.

Kenos pasienio kontrolės postas (geležinkelis) ir Kybartų pasienio kontrolės postas (geležinkelis)

22. Nurodyti geležinkelių administracijoms pateikti faktiškai traukiniuose esančių keleivių vardus ir pavardes bei jų pilietybę.
23. Nustatyti tvarką, kad šis sąrašas būtų automatiškai patikrinamas standartiniu būdu, naudojantis esamomis duomenų bazėmis, pavyzdžiui, VSATIS.
24. Užtikrinti stabilų ryšį, kad traukiniuose būtų galima atlikti mobiliuosius patikrinimus kertant sieną.
25. Užtikrinti, kad sienos apsaugos pareigūnai, atlikdami patikrinimus kertant sieną, patikrintų lustuose saugomų duomenų autentiškumą.

Medininkų pasienio kontrolės postas

Infrastruktūra

26. Užtikrinti, kad kiekvienoje eismo kontrolės juostoje būtų speciali darbo vieta, kurioje sienos apsaugos pareigūnams būtų sudarytos tinkamos darbo sąlygos, kad būtų galima profiliuoti keleivius ir užtikrinti sklandžius eismo srautus.
27. Peržiūrėti dabartinę darbo vietų padėtį kabinose ir užtikrinti, kad sienos apsaugos pareigūnai būtų veidu į keleivius ir transporto priemones, kuriuos jie turi tikrinti.
28. Pagerinti pasienio kontrolės posto infrastruktūrą, kad būtų užtikrinti sklandūs eismo srautai ir veiksmingi patikrinimai kertant sieną.

Klaipėdos uostas

29. Pakoreguoti Valstybės sienos apsaugos tarnybos IT programinę įrangą, kad įgulos ir keleivių sąrašai būtų automatiškai patikrinami atitinkamose duomenų bazėse.

Aplankytos vietos. Oro siena

30. Rengti vadovavimo ir lyderystės mokymus pamainų vadovams.
31. Užtikrinti, kad Vilniaus ir Kauno oro uostų kontrolės kabinų langų plėvelė būtų priderinta siekiant užkirsti kelią kabinos vidaus stebėjimui be leidimo, bet nedengtų kabinos priekinės pusės trukdydama keleiviui matyti, kas su juo bendrauja.
32. Pagerinti ryšių sistemos kokybę Vilniaus ir Kauno oro uostų kontrolės kabinose, kad būtų užtikrintas tinkamas sienos apsaugos pareigūnų ir keleivių bendravimas.
33. Užtikrinti, kad Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostuose būtų tinkami ženklai laikantis Šengeno sienų kodekso 10 straipsnio 1 dalies ir III priedo nuostatų.
34. Pagerinti atitinkamų vietos valdžios institucijų tarpžinybinį bendradarbiavimą ir patobulinti reikiamus bendrus produktus (t. y. bendrą rizikos analizę) siekiant užtikrinti, kad institucijos veiksmingai keistųsi informacija.
35. Užtikrinti tinkamą Šengeno sienų kodekso III antraštinės dalies, visų pirma 23 straipsnio a punkto, taikymą panaikinant iš Šengeno erdvės paskirties punktų atvykstančių keleivių sistemingus patikrinimus kertant sieną, ir panaikinti praktiką, pagal kurią vežėjams skiriamos baudos už vidaus skrydžius.
36. Rengti daugiau mokymų apie Šengeno sienų kontrolės taisykles, kad padidėtų pareigūnų profesionalumas ir pagerėtų patikrinimų kertant sieną kokybė.
37. Kauno oro uoste tinkamiau tikrinti, ar atvykusieji atitinka atvykimo sąlygas, ypač tai, ar jie turi pragyvenimo lėšų.
38. Apsaugoti vietos koordinavimo centre turimą įslaptintą informaciją, pvz., visus langus padengiant apsaugine plėvele.

39. Padidinti dokumentų nagrinėjimo žinių atnaujinimo kursų skaičių ir skatinti laikinas dokumentų ekspertų komandiruotes į kitus pasienio kontrolės postus, kad jie įgytų reikiamos praktikos dirbti su visų rūšių dokumentais.
40. Palangos oro uoste užtikrinti tinkamą ženklumą, kad būtų geriau matomos visoms kontrolės kabinoms skirtos juostos.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas
